

TIJDSCHRIFT
VAN HET
KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

15^e Jaargang

AMSTERDAM
JOHANNES MÜLLER

1907

Gemengde Berichten.

Penning VAN DER VEQUEN.

In de eerste aflevering van dezen jaargang, blz. 64, wordt een Rotterdamsche adres- en rekenpenning besproken, waarschijnlijk geslagen op last van een voornaam rotterdamsch koopman, uit het begin der XVII^{de} eeuw.

De penning lijkt me merkwaardiger uit een filologisch, dan uit een numismatisch oogpunt, en ik veroorloof me met een enkel woord te wijzen op den geslachtsnaam VAN DER VEQUEN als aanleiding om een haast verloren nederlandsch woord nog eens vast te leggen. Volgens mededeeling van den heer A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT zou de familie VAN DER VEECKEN afkomstig zijn uit Antwerpen; ik voeg daaraan toe, dat de geslachtsnaam op een zuid-nederlandschen oorsprong wijst en dat hij in de tegenwoordige provincie Limburg inheemsch was. In 1663 vind ik een VAN DER VEKEN te Roermond als „Raedt” (van den Hove van Gelder?) en in 1728 is MATHIS VAN DER VEECKENE beneficiant eener studiebeurs aldaar. (*Faarboek Prov. Genootschap „Limburg”, IX^{de} Jaargang blz. 146 en XII^{de} Jaargang blz. 195.*)

De bewuste penning nu vertoont een zoogenaamd sprekend wapen, welks figuur in de beschrijving oneigenlijk damhek genoemd wordt. De figuur is echter de afbeelding van een „veeken”. Misschien klinkt dit woord vreemd voor noord-nederlandsche ooren, in Limburg is het nog hier en daar in gebruik ter aanduiding van een op primitieve wijze vervaardigd sluithekje aan weiden en boom-

gaarden. Zulk veecken bestaat uit een acht- of tiental vertikaal geplaatste stokken met boven- en benedeneind in een doorboord dwarshout gestoken, somtijds nog tusschen die stokken met wissel doorvlochten. Kenmerkend is, dat in het geheel geen ijzer er aan gebruikt wordt, want zelfs als scharnieren dienen eenige wilgenbanden, die het veecken met den „veekenspost” (paal waarom het hekje draait), verbinden. Iets uit de vuursteenperiode dus. De breedte is gewoonlijk drie voet of ongeveer een meter. Een grooter sluithek voor het doorlaten van voertuigen heet men „vauwere” vervloeiing van valdere. Dit laatste woord bevat even als hesselteere (hazelaar) en heulenteere (vlierboom, hollunder) een reminiscence aan het oude „dro” voor boom. De limburgse noemt een boomstam thans nog „droum”.

Al is de figuur van het geslachtswapen der VAN DER VEEKEN's nu geen veecken volgens de hedendaagsche limburgsche opvatting, ze zal toch in haar tijd een veecken verbeeld hebben en dan is ook het hek in den hollandschen tuin op de oude hollandsche duiten, een veecken. KILIANUS kent het woord nog. „Veken” met ééne e vertaalt hij: repagulum, cataracta, crates lignea clathrus, clathrum. „Valveken” is bij hem een claustrum prati vel agri.

TH. DORREN.

Geldswaarden te Roermond in 1475 en 1482.

(Uit het overdrachtsprotocol. Archief Maastricht
1548—1591).

Anno dusent vier hondert und vyf und seventich heft binnen Ruremunde gegolden:

I	Roeskens Nobell	68	stuyver.
I	Bourgondisch Ryder.	30	„
I	„ Ducaat	30	„

I Crone	27	stuyver.
I Henricus Nobell	58	„
I Saluyth	29	„
I Peterman.	20	„
I Philipsschildt.	16	„
I Beyers Gulde	15	„
I Gelresche Ryder	28	„
I Rynsche Gulde.	20	„

Deze taxatie wordt befonde in eine brieff, sprekende van 15 rynsche gulde jairlijcx op der Stadt den Huijsarmen toebehoorende.

Item 1482 hebben deze stucken van Guldenmunte alhier binnen Ruremunde gegolden, toeweten:

I Andreas gulde.	28	stuyver.
I Utrecht gulde	25	„
I Krohn.	33	„
I Leuw	42	„
I Coltsche Rynsche gulde	27	„
I Wilhelmuusschildt	28	„
I Johannesschildt.	28	„
I Postuleet gulde.	21	„
I Lambertus postulaet gulde.	15	„
I Roeskensnobel.	80	„
I Bourgondische Ryder	34	„
I Ducaat.	33	„
I Ungersche gulde	34	„
I Enckele Rynsche Gulde	27	„
I Gullick gulde	27	„
I Jouffrouwengulde van Gelre	25	„
I Rynsche gulde.	20	„

Deser taxatie der guldemunte vursz. wurd befonde in eine alde besiegelde brieffe der huysarmen in dato als boven.

Ein schullinge gelts is in 't jaer 1436 te loesen géweest mit 26 boddraggers, daer men tot Ruremunde mede betaelen mach ende bier ende broet om gilt. Dit vindt men in eenen segell ende brieff den Gasthuys toebehoerende, geteekend A. 3.

TH. DORREN.

*Verlag van het Koninklijk Penningkabinet
over 1905.*

Wederom wordt gewag gemaakt van belangrijke aanwinsten door aankoop uit de verzameling SIX, waaronder de aandacht trekken munten van Corinthe en der nederzettingen dier stad; een drietal platen is aan grieksche munten gewijd. Behalve moderne penningen en plakketten, (waarom de *fransche* woorden *médailles* en *plaquettes* in een verslag van het *nederlandsch* penningkabinet?), werden o. a. aangekocht twee gegraveerde penningen op den paus en de kardinalen, een gouden vereeringspenning (?) in Nederlandsch-Indie vervaardigd in nabootsing van den dukaton van Holland van 1750, penning op den vrede van Rijswijk — alle afgebeeld — en penningen ter eere van JOHAN MAURITS, prins VAN ORANJE, 1655 en van ERNEST BOGISLAUS, hertog VAN CROY EN AERSCHOT, 1684, zoomede belangrijke nederlandsche munten uit de verzameling STEPHANIK, waaronder het beroemde stel proefmunten der Bataafsche Republiek.

Melding wordt gemaakt van eene vondst van hoofdzakelijk nederlandsche munten uit de tweede helft der 16de eeuw, gedaan bij het afbreken der oude Deventer tapijtfabriek.

Z.

Inhoudsopgaaf van Tijdschriften.

Revue belge, 1e Livr. 1907.

P. BORDEAUX. — Un trésor de monnaies carolingiennes au Musée de Coire.

FRED. ALVIN. — Le florin d'or de Florent de Hainaut; prince d'Achaie (1289—1297).

Comte DE CASTELLANE. — Liard inédit au nom du dauphin Louis II.

A. BLANCHET. — Documents concernant les origines de l'atelier monétaire de Montbéliard.

CH. HERMANS. — Un double souverain d'or inédit de Marie-Thérèse, frappé à Anvers.

Comte TH. DE LIMBURG—STIRUM. — Les insignes des chanoinesses de Belgique.

ALPH. DE WITTE. — Médaille gravée par JACQUES ROETIERS à l'occasion d'un voyage projeté en Belgique par l'empereur Joseph II (1768).

CH. GILLEMAN. — Le sceau de l'abbaye de Chelles.

Rivista Italiana di Numismatica.

1906. Anno XIX. Fasc. IV.

FRANC. GNECCHI. — Appunti di Numism. Romana: LXXIX. Gli Dei, i Semidei e gli Eroi sulle monete imperiali (Tav. XI—XVIII).

G. DATTARI. — Contribuzione al Corpus delle monete romane dell'epoca Costantiniana (Tav. XIX—XX).

N. PAPADOPOLI. — Le monete anonime di Venezia dal 1472 al 1605 (Tav. XXI—XXVIII.)

B. SCHIAVUZZI. — Ripostiglio di monete del secolo XV rinvenute presso Pola.

E. HAEBERLIN. — Del più antico sistema monetario presso i romani, nuovo contributo al „Corpus Numorum aeris gravis”: V. Terzo Periodo (286 circa 268 a. C.);

VI. Significato e natura dei Quadrilateri; VII. Riassunto conclusivo (traduzione di S. RICCI). Continuazione e fine.

Monatsblatt der numismatischen Gesellschaft in Wien, n°. 282. Januari 1907:

Die bischöfliche Münzstatt zu Kremsier und deren Aufhebung.

Neujahr-medaille des Freiherrn K. A. BACHOFEN VON ECHT.

Neujahr-plaque des Herrn ARTHUR KRUPP.

Medaille auf Bischof STROSSMAYER, von RUDOLF MARSCHALL.

Sammlung BACHOFEN VON ECHT.

VINCENT A. SMITH. — Catalogue of the Coins in the India Museum Calcutta, including the Cabinet of the Asiatic Society of Bengal. Volume I. Mit 31 Lichtdrucktafeln. Oxford 1906.

Voor de Bibliotheek van ons Genootschap ontvingen wij nog:

S. AMBROSOLI. — *Atlante numismatico Italiano (Monete moderne)*.

Con 1746 foto incisioni.

ULRICO HOEPLI. — Milano 1906, 8°, Lire 8.50.

Een handig klein octaaf gebonden boekje, behandelende in drie afdeelingen, de munten van:

1. Italia continentale. 2. Italia insulare. 3. Appendice.

De afbeeldingen laten echter dikwijls in duidelijkheid te wenschen over. Voor verzamelaars van italiaansche munten lijkt het mij zeer geschikt.

D. C.